

Tab. 2. Polska populacja wolnożyjąca żubra⁶

Rok	Samice	Samce	Razem
1965	50	52	102
1975	131	103	234
1985	133	110	243
1995	178	111	289
2006	237	167	402

Podziękowania:

Bardzo dziękuję naukowcom z Zakładu Badania Ssaków PAN w Białowieży (są to dr Agata Kawałko,

dr Tomasz Samojlik, dr Magdalena Niedziałkowska i dr Rafał Kowalczyk) za pomoc przy pisaniu artykułu i cenne uwagi merytoryczne.

Dziękuję również dr Marlenie Lembicz za wiarę i impuls, który odmienił moje życie.

A także wszystkim tym, którzy umożliwili mi odbycie praktyk w ZBS w Białowieży oraz sprawili, że ponownie ruszyłam z pasją przed siebie.

⁶ Ibidem, s. 309.

NOWE STANOWISKA MODLISZKI ZWYCZAJNEJ *MANTIS RELIGIOSA* L. 1758 W OKOLICACH DĘBICY I TARNOWA

Andrzej Trzeciak (Dębica)

Modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* L. przedstawiciel rzędu modliszek Mantodea jest w Europie Środkowej gatunkiem bardzo rzadkim i ginącym w Polsce osiągającym północną granicę zasięgu. Gatunek podlega ochronie gatunkowej.

Ryc. 1. Modliszka zwyczajna *Mantis religiosa* L. Fot. A. Trzeciak

Mantis to nazwa zapożyczona z greki i oznacza wieszczą, wróżbitę, natchnionego przez boga. Charakterystyczną dla modliszek jest postawa czatowania na zdobycz ze wzniesionymi ku górze przednimi odnóżami, tłumaczona przez ludową wyobraźnię, jako oznaka pobożności.

W ostatnim czasie modliszka ta była obserwowana w Magurskim Parku Narodowym, na Roztoczu, w Rzeszowie i jego okolicach. Współczesny zasięg modliszki w Polsce ograniczony jest do północnej części Puszczy Sandomierskiej (okolice Kolbuszowej

i Mielca) oraz zachodniej części Lasów Janowskich i Lasów Lipskich.

Przez ostatnie lata regularnie obserwowana jest w pasie pomiędzy miejscowościami Dębica (UTM EA 34) i Tarnów (UTM A 14) w miejscowościach:

- Chotowa (UTM EA 24); uskrzydłony osobnik, obserwowany w trakcie słonecznej pogody na przełomie lipca i sierpnia 2002 na nasłonecznionej leśnej polanie, obs. Agnieszka Sołek;
- Chotowa; uskrzydłony osobnik, obserwowany w sierpniu w trakcie upalnej, przedburzowej pogody na uprawie leśnej, obs. Andrzej Trzeciak;
- Jawornik Stary (UTM EA 14); uskrzydłone osobniki obserwowane dwukrotnie w miesiącu sierpniu na nieużytkach rolnych w pobliżu lasu, obs. Marek Brożyna.

Poczynione obserwacje świadczą o istnieniu lokalnej populacji omawianego gatunku, co zachęca do przeprowadzenia szczegółowych obserwacji na tym terenie. Miejsca, w których obserwowano modliszkę są oddalone od siebie o kilkanaście kilometrów, jednak wspólną dla nich cechą jest występowanie mocno nasłonecznionych śródleśnych polan, nieużytków rolnych z postępującą sukcesją naturalną oraz stref ekotonalnych z wrzosowiskami na obrzeżach lasu. Natomiast okoliczne lasy to sośniny – bór mieszany świeży i miejscowo występujący bór suchy.

Dziękuję wymienionym w tekście osobom za przekazane informacje na temat omawianego owada.